Verojaosto:
Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valmiste-verotuslain muuttamisesta

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

17.5.2024

Verolait vs. alkoholilaki

- Suomalaisten kuluttajien alkoholiostoksien kannalta olennaisia ovat sekä verolait – erityisesti valmisteverolaki – että alkoholilaki
- Alkoholilaki: valtion alkoholiyhtiölle (Alkolle) on annettu yksinoikeus yli 5,5-prosenttisten alkoholijuomien vähittäismyynnille, ja korkeintaan 5,5-prosenttisten alkoholijuomien vähittäismyyntiä saa harjoittaa vain luovuttamalla niitä asiakkaalle vähittäismyynnitiluvan saaneissa myyntipaikoissa
- → ”oikeustila alkoholin etämyyntisääntelyn osalta on tällä hetkellä epäselvä”
- THL:n lausunnossa asiaa pohditaan verolakien näkökulmasta

Miksi lakimuutos on olennainen?

- Väestön terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden vuoksi alkoholijuomien ei pidä olla halpoja, vaan **korkea verotus on kansanterveyden etu.**
- Jotta korkea verotus toimii alkoholin kulutuksen vähentämisessä, on **olennaista, että veropohja on mahdollisimman kattava.**

- Valmisteverolain perusteluosassa esitettyjen lukujen perusteella **alkoholijuomien verkko-ostoista ehkä vain noin prosentti tulee suomalaisen verotuksen piiriin** siten kuin sen sekä Suomen että EU-lainsäädännön mukaan pitäisi tulla.
- On sekä kansantalouden että kansanterveyden kannalta ongelmallista, jos alkoholiostosten Suomeen kuuluvat valmisteverot voi käytännössä jättää maksamatta, jos alkoholijuomat tilataan verkkokaupasta halvan verotuksen maista.

Lakiehdotus

- Lakiehdotus parantaisi mahdollisuuksia valvoa, että valmisteverot maksetaan maassa, jossa verotusoikeus on. Tämä ei estäisi verkosta tilaamista, vaan lisäisi kuluttajan intressiä valita myyjä, joka huolehtii veroista.

- Lakiehdotuksessa keskeiset muutokset tämän kannalta ovat
  - ostajan saattaminen verovelvolliseksi yhdessä myyjän kanssa;
  - velvoite lisätä kuljetuksiin lähetyksen yksilöivä tunniste;
  - ilmoitusvelvollisuuden toteuttamatta jättämisestä säädettävä laiminlyöntimaksu.

Lain vaikutukset?

Lain vaikutuksen suuruutta alkoholin kulutukseen tai verokertymään on vaikea arvioida. Asiaan vaikuttavat:

- Kuinka tehokkaaksi valvonta ja valmisteveron alaisten tuotteiden verkko-ostamisen verottaminen saadaan.
- Verkko-ostamisen väheneminen, kun vero ja hinta olisivat korkeampia
  → korvautuminen?
  - osa ihmisistä maksaisi korkeammat verot joko verkossa tai Suomessa
  - osa siirtyisi hankkimaan halpaa alkoholia matkustajatuonnin kautta
  - osa jättäisi juomat kokonaan ostamatta.
- Kansanterveydelle joko positiivisia tai neutraaleita, eli **vaikutuksen suunta on kansanterveydelle myönteinen.**

THL:n kanta

- Niin kauan kuin alkoholijuomien etämyynnin oikeustila on epäselvä, etämyyntiä käytännössä tapahtuu.
- Silloin on parempi, ettei etämyynnistä sallita tulevan alati yleistyvää tapaa alkoholiveron kiertämiseen.
- Tästä syystä **THL kannattaa esitettyä valmisteverolain muutosta**.

Kiitos